

Omstillingens Omfattende Omfang

Eksemplet Medellín

En udvidet rapport fra den 4. Internationale UNESCO "Learning Cities"-konference i Medellín (Colombia).
Den 1.-3. oktober 2019.

*Niels Johan Juhl-Nielsen
Sociale Entreprenører i Danmark
nielsjohan@socialeentreprenorer.dk*

Indhold

- 3 **Indledning**
- 4 **Forord**
Af Erik Vittrup Christensen
- 6 **Urbanisme og urbanitet i Medellín**
Af Francisco Sanin
- 9 **Medellín er fremtiden**
Af Teddy Cruz
- 14 **Medellíns Metamorfose: En Levende By**
Af Jorge Pérez Jaramillo
- 18 **Kort rapport fra den 4. Internationale UNESCO "Learning Cities"-konference**
Af Niels Johan Juhl-Nielsen

Indledning

Verdens lande står i dag over for enorme udfordringer. Biodiversitet, klimaændringerne, udpiningen af jorden osv.

Det danske Folketing har vedtaget en klimalov og besluttet at gennemføre en 70% CO₂ reduktion senest i 2030. Et ambitiøst mål, som Folketinget håber kan inspirere andre lande.

Men hvem har gjort sig tanker om omfanget i en sådan omstilling? Og hvem har gjort sig tanker om det fremtidige samfunds indretning: Hvordan ser det samfund ud som Danmark skal udvikle, hvis det lykkes at komme i mål i 2030? Er man overhovedet klar over, hvor omfattende en omstilling vi skal igennem de næste ti år, når der skal gennemføres så omfattende en omstilling?

”Cities are the new countries” hed det under den 4. Internationale UNESCO ”Learning Cities”-konference den 1.-3. oktober 2019 i Medellín i Colombia. Byerne og deres internationale organisationer (ICLEI, C40, UCLG mf.) vil få en nøglerolle i omstillingen.

Medellín og København (eller Malmø) kan ikke sammenlignes. Men Medellín har erfaringer fra næsten 30 års omstilling, som illustrerer hvor omfattende en omstilling en by må undergå for at ændre kurs. Frem for alt viser Medellín eksemplet, AT det er muligt at ændre kurs.

Der er ingen grund til at tro, at en omstilling med baggrund i den globale opvarmning er mindre omfattende end den om-

stilling Medellín har gennemgået som følge af omfattende kriminalitet. Tværtimod. Men måske kan det alligevel være nyttigt at studere Medellín eksemplet og hente inspiration. For inspiration bliver der brug for. Med en klimalov, vedtaget af Folketinget er udarbejdelse af en handlingsplan i proces.

I boghandlen på Medellín Modern Art Museum fandt jeg bogen ”Medellín – A living City” som - ud over et omfattende dokumentationsmateriale - indeholder tre artikler, som her bringes i min oversættelse. De giver hver for sig og samlet et indtryk af den omstilling Medellín har gennemgået. Jeg skylder min gode ven Jakob Jespersen tak for at have givet værdifulde korrektioner til oversættelsen.

Dansk-Colombianeren Erik Vittrup Christensen, Arktiekt MAA, som med 25 års baggrund som Senior Human Settlements Advisor i Latin Amerika og Representant i Mexico for FNs bosætningsagentur UN-Habitat har arbejdet sammen med flere borgmestre i Medellín, har været så venlig at skrive forordet.

Endelig, så indeholder publikationen en mindre rapport fra selve konferencen med henvisninger.

Niels Johan Juhl-Nielsen

De tre artikler er fra ”Medellín – A living City”, RM Verlag, February 2014.

Forord

”Urbanisme og urbanitet i Medellín” er en god generel indføring i konteksten og den historiske baggrund af et af de mest interessante nybrud i byudvikling i Latin Amerika, ja, måske i verden i nyere tid. Fra at være ”voldens hovedstad” er byen blevet transformeret dramatisk til at være en solstrålehistorie på blot få år. De udvalgte tre artikler belyser nogle af hemmelighederne bag succesen.

Alle tre artikler afspejler forskellige sider af samme historie. Om en by som er bygget om, essentielt efter disse tre principper:

1. Intelligent, kreativ offentlig og meget politisk afklaret embedsførelse (urban governance), med en helt epokegørende om-tænkning af de politiske beslutningsprocesser i byen. Meget mere burde være med til at beskrive ryggraden i, hvordan det lykkedes at skabe vellykkede langsigtede processer.
2. En solid økonomisk forvaltning af de offentlige budgetter og betydelige indtægter fra EPM og andre offentlige indtægtsmaskiner som grundlag for en sund by-økonomi.
3. En politisk prioritering af intelligent og moderne byplanlægning, som det vigtigste redskab til at skabe konsensus og styre de offentlige investeringer.

Sprogbruget - lidt tungt - er typisk for colombianske intellektuelle tekster og kan være lidt fremmedgørende for den danske læser. Men indholdet og analyserne er absolut korrekte. Og så er der stadig meget usagt af succeshistorier fra Medellín. Ikke underligt, at de måtte lave et stort rum i Borgmesterkontoret til alle de nationale og internationale priser, som byen har vundet for ”Best Practices”. Et imponerende mausoleum for byens meritter bare de sidste ti år.

Dog er alle tre artikler en smule for arkitektfokuserede, som om det er arkitekturen der var redningen. Det er jo slet ikke rigtigt. Det var snarere rosinen i pølseenden, det dekorative højdepunkt. Man kan sige, at den politiske forandring skabte forudsætninger og stimulerede en ny arkitektur for mennesker. Den grundlæggende forandring var den POLITISKE DYNAMIK, der fandt sted i de år. Og så byplanlægningens vitale rolle som redskabet til at udtrykke de politiske nye vinde. Denne dynamik var resultatet af meget dybe selvansagelsesprocesser, samt en konceptuel nytænkning af og tro på, hvordan innovativ bypolitik kunne forandre virkeligheden. En design proces af den politiske dynamik uden fortilfælde i nyere colombiansk politisk historie.

Der mangler i artiklerne lidt mere kød på om, hvordan de mange innovative byplan-tiltag ændrede økonomien i slumområderne samt var med til at energize den formelle økonomi med mere fokus på den offentlige støtte til erhvervslivet. Hele den økonomiske engineering er også værd at dykke mere ned i for at forstå, hvad der lige skete i de 12-16 legendariske år i Medellín’s historie.

Men disse tre artikler kan være en indledende indføring til mere tilbunds gående studier for den interesserede læser i den mangfoldighed af kulturelle, politiske, økonomiske og ikke mindst sociale elementer, der blev bragt sammen og udviklet i de år i Medellín.

At have tre-fire på hinanden efterfølgende ikke-korruperte borgmestre er lidt at et særsyn i Latin Amerika og har været en ikke helt ubetydelig andel af succeshistorien. At Sergio Fajardo og Anibal Gaviria – endda fra forskellige politiske partier - så turnerede som Borgmester og Guvernør og derefter byttede roller var med til, at det kommunale samarbejde med Provsinsregeringen gik som smurt og supplerede hinanden.

Det skal huskes, at Latinamerika er den mest ulige region i verden, med det største gab mellem rig og fattig. Det er måske værd at understrege, at på trods af alt det gode i Medellín så var byen også den mest ulige by i Colombia. Og indtil fornylig den mest ulige by i Latin Amerika. Det for at sige, at disse forandringsprocesser starter nogle meget langvarige processer. De er med til at give håb om en bedre verden.

Desværre varer det gode dog sjældent så lang tid i Latin Amerika. De meget voldsomme demonstrationer i Colombia, der startede i midten af november 2019 og som har udviklet sig til gadekame i Bogota og i Cali, er en indikator på, hvor skrøbelige disse processer er. Og dér kan ingen arkitektur i verden gøre meget forskel - hvor fantastisk den end måtte være.

Men at der er væsentlige ”lessons to be learned” fra Medellín’s heroiske, ja næsten mytiske forvandlingshistorie, kan der ikke herske tvivl om. Jeg kom meget i Medellín i de spændende år som rådgiver for byens skiftende borgmestre og var med til organiseringen af 7th. World Urban Forum i Medellín i 2014 i min egenskab af UN-Habitats ansvarlige Human Settlements Advisor for Colombia porteføljen i Latin Amerika.

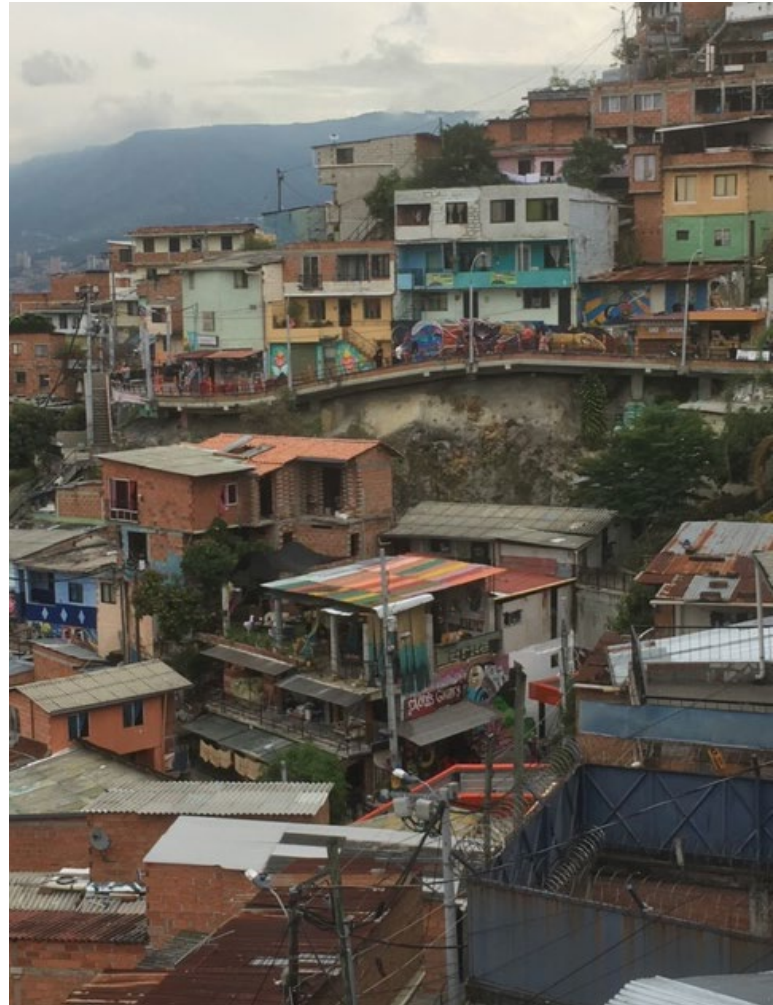
Mange spørger, hvad der udgjorde det samlede greb, der muliggjorde forandringen af Medellín? Jeg vil sige politisk KONTINUITET, hvor skiftende borgmestre bygger videre på

vindingerne fra den forrige. Hvor en kommunal bypolitik respekteres over det lange løb, i modsætning til gængs praksis i Latin Amerika, at hver ny borgmester tilsidesætter den forrige politik, lukker programmer ned for at starte helt forfra med at opfinde den dybe tallerken. Og så, at man har haft valgt "sunde" borgmestre med visioner, kald og commitments til public service og positiv forandring – og ikke korrupte! I Bogota skete noget lignende med fire borgmesterperioder i rap, der byggede på hinandens sejre, på trods af at det var borgmestre fra forskellige partier. Den politiske kontinuitet er helt afgjort det, der har gjort den helt store forskel.

Er en sammenligning med de nordiske lande umagen værd at tænke over? Jeg vil nok mene, at en stor del af den skandinaviske succeshistorie af gode byer netop er baseret på den politiske kontinuitet. Bæredygtighed f.eks. er ikke en strøtanke af én borgmester, men processer som er skubbet af borgere og som bliver en del af en politisk kultur, som er konstant i bedste fald, eller i det mindste i konstant udvikling.

Jeg vil også mene, at senest så har FNs Udviklingsmål (SDG 2030) gjort rigtigt meget for at skabe et sprog samt fælles reference rammer, som nu langsomt er blevet accepteret af borgere, politikere og ikke mindst erhvervslivet. Den slags referencer er guld værd, når en solid politisk kontinuitet skal sikre bæredygtighed i den nære fremtid. Og det er måske her vi kan finde spændende fællesnævner til Medellín som kan inspirere os i Danmark og krydre den offentlige debat om bedre og mere bæredygtig byudvikling.

*Erik Vittrup Christensen, arkitekt MAA
Repræsentant for UN-Habitat (pensioneret)*

Urbanisme og urbanitet i Medellín

Af Francisco Sanin

Denne bog foreslår ti vandringer i forskellige dele af Medellín som en måde at lære byen at kende på ved at føre den vandrende til forskellige kvarterer. Den dokumenterer ti deltageres rejseruter, hver refererende til et eksisterende lokalt navn og en specifik eksisterende aktivitet, som forbinder både ham og hende, ikke kun med det sociale og økonomiske system, men også med byens forskellige fysiske rum. Ved at spore de forskellige deltageres gang i deres hverdagsliv med hinanden og med Medellín, demonstrerer denne visuelle bog, hvordan byen - "den virkelige by", som den kaldes - som erfaring træder i karakter som en fysisk konstruktion og som en samling af sociale og rumlige praksisser og som kulturelle og institutionelle koder. Gennem disse forskellige tilgange fremstår byen ikke som en håndgribelig ting, men som erfaringer, systemer, strukturer, processer, koder, protokoller mv.

Tanken er helt sikkert ikke ny. I sin vidunderlige bog, "Invisible Cities", har Italo Calvino allerede ført os på en imaginær rejse til vidunderlige og uvirkelige byer, der reelt var hans unikke og højtelskede Venedig.

Tættere på os her i Colombia, skrev Rafael Uribe Uribe i 1914 om Medellín: "Langs med det gamle Medellín er to eller tre nye Medellín ved at blive født, og lige så mange venter på at blive født." Mellem det virkelige Medellín og de andre Medellín-er, der stadig fødes skrev Uribe, at mange lag af hukommelse er vokset frem over tid, med rum, og med en fælles forestilling om byen. Mellem dens grundlæggelse og i dag er Medellín blevet omdannet, tilrettet og genopfundet talrige gange. Hver af disse Medellín-er er ligeså virkelige som abstrakte. Calvino siger det samme om Fedora, en af hans usynlige byer:

"I Fedoras center, denne grå og stenede storby, står en metalbygning med en storkrystal kugle i hvert rum. Når du ser ind i hver enkelt af globerne ser du en blå by, som er et billede af et andet Fedora. De viser den udformning byen kunne have fået – af den ene eller anden grund – hvis den ikke var blevet til det vi ser i dag.... På kortet af vores imperium, Oh store Khan, må der være plads i glaskuglerne til den store stenede Fedora og det lille Fedora. Ikke fordi de er lige virkelige, men fordi de alle blot er antagelser. Den ene indeholder, hvad der er acceptabelt som en nødvendighed, når det nu ikke endnu er sådan; den anden hvad man kunne forestille sig som det mulige og, et øjeblik senere, ikke er muligt længere."

Dagens Medellín kunne i fremtiden være en af disse "krystal-kugler", men i dag må vi se på byen som denne "grå stenede storby", som er virkelig for sin samtid og vi må se dens muligheder som en by vi kan forestille os, af hvilken alle de andre Medellín-er, virkelige eller forestillede, er en del.

Medellín er på det seneste blevet genstand for en nysgerrighed og studier i mange dele af verden, først og fremmest fordi den er blevet set som et eksperiment med en by som kunne erstatte det andet Medellín, et Medellín, der står for vold, kriminalitet og frygt.

Måske er det som kendetegner dette nye Medellín projektets politiske dimension. En by, som har sat sig for at afmontere byen for dens ubalance som skyldes en "historisk gæld" som rummer uretfærdighed og ulighed. Dette er sket gennem sociale programmer, der er iværksat konkret i byens rum ud fra en forståelse af politikens konkrete, rumlige dimension. I den sammenhæng er det offentlige rum et konkret rum; et mødested som definerer byen som et rum hvor konflikter og forskelle er til forhandling. Det er kun når konflikter udtrykker sig som vold, at "det offentlige rum" i sin bredeste betydning

ophører med at eksistere. Mere enkelt udtrykt kan man sige, at volden afviser muligheden af enhver form for forhandling og dermed gør det umuligt at bringe nogen af de instrumenter i anvendelse, som gør det offentlige rum "rummeligt". I de mørkeste år med vold i Medellín blev følgevirkningerne undertrykkelse og en eliminering af det offentlige rum som ellers er en grundlæggende forudsætning for udøvelse af borgerretten. Centralt for dette dybtliggende politiske vilkår står genoprettelsen af det offentlige rum, der varetager borgerrettens fundamentale rolle. Genoprettelsen har ikke været en abstrakt eller en generisk proces, men snarere et rent politisk projekt baseret på en inkluderende social vision, som anser uddannelse og kultur for at være et fundamentalt grundlag for demokrati.

Sammenhængen mellem uddannelse, kultur og demokrati i latinamerikanske byer har været emnet for talrige studier. Fra Ángel Rams's "La ciudad letrada" (den uddannede by) til artikler og forelæsninger af forfattere som Orlando Melo, som mindede os om, at – hvis demokrati var født i det gamle Grækenland, så var det takket være den kendsgerning, at bøger på den tid var ophørt med at være hellige genstande og var blevet værktøjer for viden, studier og fortolkning, tilgængelige for alle borgere. Bogen er et instrument som kan kommunikere den viden, der muliggør udformningen af et politisk emne, som kan blive egnet for offentlighedens deltagelse. De offentlige biblioteker udgør de bymæssige rum for den kulturelle og politiske praksis.

Et eksempel på den kulturelle og politiske praksis i modstanden mod vold, hvis formål er at hævde byens offentlige rum, er Medellín International Poetry Festival. I en tid hvor byens offentlige rum ellers praktisk taget er ved at forsvinde, har Festivalen brugt byen som sit vindue. Den har taget de offentlige rum, skoler og auditorier i besiddelse og tiltrukket næsten 60.000 mennesker i løbet af en uge for at indpasse poesien i byens rum og lytte til poeter fra hele verden.

Poetry Festival er en milesten for understregningen af vigtigheden af den kulturelle praksis for byens offentlige rum. Samtidigt så har talrige sociale aktørers bymæssige strategier været udforsket af universitetet. Der har været studier og forslag til mulige ledelsesystemer for det offentlige rums virkeliggørelse, som i sig selv er en politisk gestus til fordel for en mere kompleks og inkluderende by. Projekter så som Parque de los Pies Descalzos, Parque de los Deseos og Plaza de Cisneros repræsenterer en ny model, med en politisk dimension og en programmatisk specifikation, som gør modellen til en milepæl, hvor man ser det rekreative, institutionelle og de samlede bestræbelser genererer nye sociale og kulturelle dynamikker. Disse rum forsvaret byens rum og formulerer rummodeller som grundlag for social transformation og konstruktion af en ny metropols egen identitet med reference til fremtidens Medellín.

Uddannelsens og kulturens værdi har været, hvis ikke konstant, så i det mindste et tilbagevendende tema i Medellín's historie. Biblioteca Pública Piloto var det første offentlige bibliotek i Latinamerika, og ved midten af det 18. århundrede, havde værdien af kultur og uddannelse i skabelsen af en bymæssig kultur været anerkendt af statsmænd som Pedro Justo Berrio. Han udviklede en model for politisk vision mange år frem, som forudså den sociale, urbane og kulturelle virkelighed, som noget meget forskelligt fra det eksisterende. Som guvernør for staten Antioquia grundlagde Berrio både statsbiblioteket og universitetet såvel som et system af frie kolle-

gier og skoler. Han udviklede desuden et sundhedssystem og en transportinfrastruktur som forbandt Medellín med resten af området. Berrio forstod sig på politik, hvad der gav sig udtryk i hans arbejde for at skabe betingelserne for fremskridt for byen gennem uddannelses-, sundheds-, kulturelle og infrastrukturelle programmer. Ved afslutningen af hans guvernørperiode blev han rektor for Universidad de Antioquia, som han allerede havde skænket en botanisk have til forskning. På universitetet underviste han også i samfundsfag, designet ud fra begrebet "urbanity".

Biblioteksparkerne trak på kultur og uddannelse, som de grundlæggende forudsætninger for inkluderende social udvikling og som "rum" for almindelige møder og dialog. Uddannelse og offentlig virksomhed indenfor et projekt skal – som i Berrio's model – dvs. med etablering af skoler, et bibliotek, et universitet, en botanisk have, og andre infrastrukturer – udtrykke en borgerorienteret urbanisme og ikke ses som et isole-ret eller funktionelt projekt, men snarere som mekanismer for inkludering og social og politisk deltagelse.

Skønt en af de væsentligste aspekter ved transformationen af Medellín har været arkitekturens og urbanismens effekter som mekanismer for social forandring, så har også kommunikationens sociale processer haft vigtige effekter, ved deltagelse i og igangsættelse af disse transformationer.

Arkitektur og urbanisme er rumlige og sociale praksisser. Politikens rumlige funktion er grundlæggende for forståelse af værdien af disse og andre processer, der finder sted i byen. Nærvær, dvs. disse projekters rumlighed, er hvad der har givet dem social og politisk værdi som forandringsagenter. I denne betydning materialiserer projektet en vision og åbner døre for nye muligheder. Projekter bliver en del af det bymæssige netværk og de systemer med hvilke de interagerer. Samtidig øges lokalsamfundets muligheder ved en eksponentiel udvikling i anvendelse og transformering af det offentlige rum.

For at kunne gennemføre disse projekter er der behov for visioner og viden, og desuden for procesdeltagelse og bevillinger. Hvor det handler om det første behov, må man anerkende universiteternes bestræbelser, navnlig i Medellín's tilfælde. Universitetet har været helt basal for Medellín's transformation. Siden 1990'erne har arkitekturskolerne været centre for forskning og eksperimenteren, som ægte urbane laboratorier. Herfra er opstået modeller for social, urban og politisk forskning. Der er desuden opstået modeller for intervention på områder der strækker sig fra genetablering af bykvarteret som sociale projekter for genetablering til rehabilitering af byens historiske center, floden og andre arealer. Universitetet har spillet og spiller fortsat en afgørende rolle som et forum for debat og en motor for viden til byen.

Mindre opmærksomhed er blevet givet de arkitektoniske publikationer, der angår det andet aspekt – deltagelse og til-egnelse. Især på det internationale niveau, hvor billedet har tenderet til at erstatte indhold og proces. De sociale processer, som f.eks. de imaginære workshops og rundbordssamtaler om samfundsmæssig sameksistens – blandt andet med virksomheder – var fundamentale for frembringelse af en samfundsmæssig kultur. Den politiske konsensus krævede støtte til denne vision og støtte til dens materialisation, funktion og fysiske vedligeholdelse over tid. I denne kontekst var rollen for PRIMED ("det foretruknes") afgørende for at fastlægge det metodologiske grundlag og for arbejdet på den faktiske implementering af, hvad der var blevet kaldt Projekter for den

sammenhængende forbedring af de marginale kvarterer. PRIMED anerkendte, at den drug-relaterede vold vedblev med at eksistere som følge af ulighed og social uretfærdighed og man forstod behovet for at skabe en fredskultur gennem rundbordssamtaler og borgercirkler. Man anerkendte også, at det var statens rolle at iværksætte disse projekter i specifikke projekter, som kunne imødekomme behovet for offentlige rum, samfundsmæssig sameksistens, værdige boligforhold og et sikkert miljø i form af infrastruktur og institutioner.

Værdien og betydningen af at kultivere og skabe en samfundsmæssig kultur havde allerede været anerkendt ved begyndelsen af det 19. århundrede af Medellín's første byplanlægger Ricardo Olano. Olano var en af initiativtagerne til 1913-planen og skrev om transformationen af byen i en bog med den afslørende titel "Propaganda". Han mente, at tre aspekter var vitale for et byprojekts tilblivelse: "1. udvikling af ideer; 2. frembringelse af et samfundssind og 3. byplanlægning og dens omsætning til offentlige arbejder".

Den kulturelle tradition bag byens samfundsmæssige og didaktiske værdier har sine rødder i Medellín's kultur, og skønt den ikke altid i praksis har været synlig, så er den en del af en væsentlig kulturel og intellektuel efterklang, som i dag er blevet fornyet og reevalueret. Et andet eksempel var – ved udgangen af det 19. århundrede – dannelsen af Selskabet for Offentlige Forbedringer (Sociedad de Mejoras Públicas, eller SMP) af en gruppe Medellín borgere, som omfattede Ricardo Olano. SMP, som var en privat institution med en samfundsmæssig og paternalistisk ånd, der har været afgørende for byens fysiske udformning og har fået en dyb indvirkning på dens kultur som en motor for en byvision og for en samfundsmæssig sameksistens indlejret heri. Studier af byplaner gennemført af selskabets medlemmer blev afgørende for byens vækst, herunder Medellín Futuro 1913 Plan og pilotplanen fra Wiener og Sert. SMP har deltaget i og har sponsoreret projekter af kulturel og samfundsmæssig værdi og herved markeret byens historie, bl.a. med Teatro Pablo Tobón Uribe, Skolen for Kunst, Medellín Zoo og Olava Herrera Lufthavn.

Man skal huske på, at Latinamerika er den mest ulige region i verden, med den største forskel mellem rig og fattig. Mange har gjort opmærksom på denne situation og på den kendsgerning, at hverken et frodigt civilsamfund eller en demokratisk stat kan overleve uden at gøre noget for at afskaffe sådanne historiske uretfærdigheder. I sin afskedstale i 1994 udtrykte parlamentsmedlemmet Jorge Orlando Melo behovet for at skabe et samlende byprojekt som kan inkludere selv de mest marginaliserede by- og sektorer. Melo stod for en vision for Medellín, som kan inkludere og tage hensyn til de marginaliserede kvarterer, og samtidig erkende de underliggende årsager til volden i byen. Han foreslog et projekt som ville inkorporere et system omfattende en uddannelsesinfrastruktur bestående af kollegier, kulturelle cirkler (biblioteker, sportsfaciliteter, teatre etc.), videnskabsmuseer, og – mest vigtigt af alt – med planer om at bygge et museum for Medellín's byhistorie.

Arbejdet i Medellín's føderale råd og PRIMED lagde grundstenen til de fremtidige projekter, idet man herved gav civilsamfundet dets stemme og dets evne til at handle - eller måske snarere til at styre tingene fuldstændig- tilbage igen. Rundbordssamtalerne om samfundsmæssig sameksistens og borgercirklerne skabte processer og rum for dialog og møder, som skabte grundlaget for de efterfølgende deltagerorienterede processer.

I projektet vedrørende social urbanisme er mange af disse emner dukket op igen, efterhånden som strategier har udviklet sig til at generere processer med samfundstransformation og udvikling af offentlige rum. Dette er sket i kraft af specifikke processer integreret i den urbane og sociale virkelighed, omfattende byens mest marginaliserede kvarterer, i et forsøg på at skabe en fornyelse som tilbyder værdighed, muligheder og betingelser for harmonisk sameksistens. Disse projekter er katalysatorer for bredt baserede processer, og er resultatet af en social kontrakt som anerkender den historiske gæld og gennemfører en udvikling på basis af ideer om social retfærdighed og rummelighed. Dette sker gennem specifikke projekter sammenvævet med lokalsamfundets sociale og rumlige virkelighed.

De udfordringer som byen står overfor er lige så talrige, som de mange minisamfund der eksisterer inden for byen. Medellín er i øjeblikket i en fase med konsolidering af tidligere processer og eksperimenter og er på samme tid i gang med at undersøge, hvorledes man skal gå op imod de fundamentale og uundgåelige strukturelle ændringer, som er opstået ud af byens omfang og dens relationer til hele det fysiske område. Jeg refererer til floden som en potentiel geografisk akse og som et offentligt rum som forbinder byen; til det presserende behov som nu har eksisteret i årtier for at sætte grænser for en økonomisk vækst i retning mod bjergene; til den generation af projekter som vender byen mod floden; til potentialet i at vokse indad, mod de glemte dele, komprimerende dem kvalitativt og kvantitativt; og først og fremmest til genetableringen af det historiske center. Centret er ikke kun en uerstattelig kulturel arv, men repræsenterer også en ressource og en investering i infrastruktur, arkitektur og kultur, som har været yderst foragtet og ignoreret af den nuværende by. Dens genkomst og erkendelsen af behovet for en sammenhængende og omfattende vision for byen udgør en ansvarlighed og – hvorfor ikke? – endnu en "historisk gæld" til os selv, til byen og til de fremtidige Medellínere.

Medellín er fremtiden

Af Teddy Cruz

1. Latinamerika og etableringen af en ny borgerorienteret forestillingskraft

Det er i dag indlysende, at de seneste års højtbesungne bymæssige økonomiske eksplosion har medført en dramatisk marginalisering, en vækst uden fortilfælde i slumkvarterer rundt om i de større bycentre og samtidig har forværret de socioøkonomiske og demografiske konflikter forårsaget af den ujævne urbanisering. En bymæssig asymmetri – som står i centrum for dagens kriser. Den såkaldte globale landsby, er i dag et billede på den grådige kapitalisme, som fører til en polarisering der omfatter enklaver af velstand og sektorer af fattigdom. Det er her vi skal finde DNA'et for en selvisk, olie-hungrende urbanisering som eksploderer i en verdensomspændende, ekskluderende byspredning, baseret på privatisering og erosion af den fælles kultur og ressourcer på verdensbasis.

Bortset fra få arkitektoniske interventioner, hvis billeder har været formidlet bredt, så har ingen ideer om urbanisering i de senere år – fra De Forenede Arabiske Emirater til Kina – været præsenteret på tværs af disse enklaver af økonomisk magt og overflod. Der har manglet ideer som kan fremme nye paradigmer for bosættelse og koncentration, socialøkonomisk inklusion og et borgernært engagement. De største urbaniseringsproblemer vi står overfor er blevet overset, herunder: byernes udviklingsinstitutioners manglende evne til at håndtere væksten, ekspansionen i socioøkonomiske uligheder, manglen på boliger og en offentlig infrastruktur, der er til at betale.

I den periode hvor neoliberalismen voksede i byerne, og hvor der blev fokuseret på de større bycentre i USA, Europa og Asien, begyndte Latinamerika at opridsse en hel anden form for socio-politiske og økonomiske handlinger i den hensigt at udvikle et paradigmeskift i spørgsmålet om byudvikling, idet man søgte – som intet andet sted i verden – igen at forbinde offentlig politik, social retfærdighed og civilsamfundets forestillinger om fremtiden. Så mens verdens opmærksomhed var fokuseret på disse enklaver af rigdom, udvikledes de mest kreative ideer - som efterfølgende resulterede i nye modeller for byudvikling i konfliktområder og - i latinamerikanske byer med helt andre ideer om social og økonomisk udvikling. Disse ideer udfordrede den neoliberale bymæssige logik omkring udvikling, baseret på top-down privatisering, ensartethed og eksklusion. Det begyndte med visionære borgmestere i byer som Porto Alegre, Curitiba, Bogota og Medellín, som muliggjorde nye institutionelle protokoller ved at udvikle nye grænseflader mellem det offentlige og uortodokse sektor-tværgående samarbejder, idet man gentænkte, hvad der var meningen med infrastrukturer, boliger og tæthed og ved at koordinere top-down udvikling med bottom-up organisationer.

Ingen andre kontinentale regioner i verden har produceret sådanne livgivende form for fælles bestræbelser, ledet af kommunale myndigheder i en søgen efter social retfærdighed og økonomisk inklusion i urbaniseringen. De er eksperimentelle politiske processer markeret af centraliserede enkeltstående bygninger, men også af gendannelsen af socioøkonomiske relationer og en gen-tænkning af offentlig ledelse og styring. Dette afslører informationssystemernes og sociale netværks potentiale, når det gælder at gentænke retten til byen og samspillet med formelle og uformelle økonomier, i forskellige faser af udviklingen. Mange af disse fortællinger om bymæssige transformation og eksperimenter begyndte for år tilbage med uortodokse offentlige politikker og økonomier, som nu nærmest er blevet myter. Disse eksperimenter varierede fra Porto Alegres borgerdeltagelsesbudgetter, hvor demokratiseringen af information på tværs af lokaliteter med borgeraktivisme muliggjorde nye former for offentlig deltagelse i fordelingen af økonomiske ressourcer på lokalsamfundsniveau og forbandt den urbane politik og befolkningens engagement, til Bogotá-borgmesteren Antanas Mockus mobilisering af en medborgerskabskultur funderet i en unik model med bydeltager-pædagogik som kapitaliserede på den kreative intelligens fra lokalsamfund, aktivister, kunstnere og kulturproducenter. Denne massive mobilisering af borgerne muliggjorde medvirken af de mest utrolige elementer i udformningen af den næste urbane revolution, der skal sikre et fælles fremtidsbillede: nemlig, at lokalsamfundene reelt selv kan blive deltagere i udformningen af fremtidens by.

Medellín råder her over den mest omfattende fortælling. Der findes ikke andre projekter af denne størrelsesorden i verden, hvor en by beslutter at konfrontere en socioøkonomisk ulighed og urban konflikt med aldrig-set-før investeringer i områder i den mest marginaliserede del af byen, idet man ny-formulerer det offentlige rum og infrastrukturen som formidlingssystemer for socioøkonomisk inklusion.

Selv om meget er blevet skrevet om disse vigtige eksperimenter i Latinamerika og om Medellín-modellen i særdeleshed, så mangler der fortsat meget information. De fleste beskrivelser af disse projekter fokuserer på de infrastrukturelle resultater i sig selv som de endelige resultater. Men meget sjældent, hvis overhovedet, møder vi specifikke fortællinger som videreformidler de socio-politiske og økonomiske processer bag disse bytransformationer. Hvad var indeholdet af transaktionerne og de udvekslinger og forhandlinger, der fandt sted på tværs af institutioner og lokalsamfund, som gjorde at disse projekter lykkedes? Mens disse forhandlingsprocesser på tværs af planlægningsinstitutionerne er naturlige, så er fortællingerne bag disse projekter, særlig i Medellín, meget mere komplekse. De

er nemlig afhængige af virkeliggørelsen af nye socioøkonomiske og politiske protokoller som efter tur ville kunne frembringe en ny forestilling om det offentlige domæne og om byledelse. Mens det ”offentlige” velfærdstat-paradigme nu er i fare i en stor del af verden, fordi det taber terræn til neoliberalismens pseudo-velfærd, så står Medellín sammen om en ny fælles vision som omkonfigurerer de udslidte forestillinger om det offentlige og private, for i stedet at virkeliggøre et nyt offentligt paradigme, som er udviklet i mødet mellem top-down og bottom-up.

2. Medellín Diagram: Lokale processer for gentænkning af byudvikling.

Kendsgerningen er, at Medellín i en kort årrække i slutningen af 1980’erne og de tidlige 1990’er har udviklet sig fra at være en af de mest voldelige byer i verden til en model for bymæssig transformation med en social inklusion som indebærer, at byen rummer en af de mest dramatiske fortællinger om progressiv kommunal styring i verden. Den er blevet en model for iværksættelse af enestående medborger-engagerende modeller og kreative offentlige infrastrukturelle inter-

ventioner. De politiske og socioøkonomiske processer som har gjort Medellín’s berømte succeser mulige er komplekse og er ofte blevet misforstået. Det er vigtigt at sammenfatte hvad der skete, kortlægge selve processen, søge hovedlinjer og de handlingsmæssige spor, som muliggjorde transformationerne. Medellín Diagrammet er et værktøj - der i øjeblikket er under udvikling - som vil kunne visualisere disse politiske processer og fremhæve de væsentligste begreber, tekniske protokoller og strategier. Det vil udgøre et nyttigt instrument for kommuner der søger at efterligne Medellín’s store resultater. Disse bestod i mindre grad af faktiske infrastrukturelle projekter, smukke som de er, og i højere grad af nye og modige politiske processer, som muliggør disse projekter i at blive undfanget, designet, funderet og bygget.

Medellín modellen kan bedst forstås som en proces, der omfatter tre elementer eller niveauer, hver bevidst varetaget af en kommune, som har indstillet sig selv på en ny politisk æra, der er karakteriseret ved et medborgerengagement, en samarbejdende styring, og ultimativt en sam-realiserings af et mere retfærdigt og lige samfund.

Positioner	Processer	Interventioner
Konstruktion af det politiske: Dette omhandler en ny bypolitik, der dæmper bymæssige konflikter og erstatter den med en ny medborgervenlig samtale	Design af styring: Dette omhandler nye protokoller for offentlig styring og for integration af fragmenterede institutioner	Et generelt medborgerskab: Dette omhandler inklusionens planlagte infrastruktur, samtidig med at man designer det offentlige rum med samarbejdsvenlige ressourcer og pædagogikker.

At fastsætte rammer og indhold for det politiske

Den politiske filosof Chantal Mouffe karakteriserede den nuværende krise for demokratiet som den manglende evne til - på en politisk måde - at se de sociale problemer i øjnene. For mange har demokratiet været lig med løsning af konflikter og en proces opfundet for at skabe et harmonisk resultat, hvorved folk blev befriet for overvejelser over det offentlige for så i stedet at kunne engagere sig i det private forbrug. Men konsensus skjuler ofte det der er ubehageligt, unævneligt eller uforeneligt med, hvad der ligger under en harmonisk facade. Derved tjener den dem som gerne vil opretholde status quo herunder især karrierepolitikere og dem hvis profit er bygget på en føjelig og formbar offentlighed. Mouffe's pointe, og i øvrigt pointen fra alle de gamle politiske tænkere, er, at magt opnås via konsensus og at retfærdighed forudsætter en enighed omkring myndigheden.

På toppen af voldskonflikten stod Medellín over for et valg: enten at overgive sig til volden og den frygtkultur som havde bragt kaos i byens sociale liv eller at løfte en samfundsmæssig opgave og tage byen tilbage. Helt basalt, at vælge liv over død. Den visionære borgmester Sergio Fajardo insisterede på, at man befandt sig i et markant politisk øjeblik hvor kommunen kunne spille en rolle i at sætte offentligheden i stand til at genopdage sig selv som et fællesskab med en ledelse.

I takt med at folk har forsøgt at blive klar over, hvad der skete i Medellín, tildeler nogen arkitekturens kvalitet og urbanismen æren for væksten; andre mener æren tilfalder særlige sektorer der er ansvarlige for denne succes; og nogle mener det simpelthen skyldes en eneste aktivists fortjeneste og at det derfor ikke kan gentages andre steder. Der er måske nogen sandhed i det hele. Men borgmester Sergio Fajardo minder os om, at Medellín Modellen ikke begyndte som et arkitektonisk eller bystrukturelt initiativ. Snarere blev det et politisk projekt, drevet af et radikalt standpunkt i spørgsmålet om urban vold og dens rødder i en systemisk ulighed. For Fajardo var den mest afgørende handling i byens historie om den bymæssige transformation det at "have en holdning" til volden i byen og derigennem at konfrontere de socioøkonomiske uligheder, der havde medført så megen fremmedgørelse og opdeling på tværs af byen, og dernæst at designe nye modeller for samarbejdende ledelse, der muliggjorde relationer på tværs af sektorer. Ved at afsløre den urbane volds socioøkonomiske rødder var det første skridt i fremvæksten af en ny bymæssig værdighed taget. Dette indebar at man kunne engagere "offentligheden", dvs. borgerne omkring en fremtid for deres egen by. Så Medellín er ikke en historie om politisk kunst eller om politisk arkitektur og urbanisme. Det er en historie om at etablere politikken som sådan, om etablering af nye politiske processer som sikrer både en mere lige fordeling af ressourcerne og en viden om, hvordan man demokratiserer byudviklingen.

Mens ideen om "have en holdning" hos nogen ikke giver genlyd, så udgør ideen et fundament for for alvor at etablere "det politiske". Det genformulerer ledelsens rolle som, at invitere til medborger-filantropi, til lokalsamfundsrepræsentation, og til deres mange grænseflader som svar på bymæssige kriser. Det sker, ikke ved politirepression, men ved at facilitere lokalsamfundsprocesser og ved formulering af nye modeller for identifikation af uligheder og for medborgerdeltagelse på bykvarterniveau. Den klare melding "Vi vil ikke nedbryde, vi vil bygge op" repræsenterer et dramatisk paradigmeskift, der bevæger den bymæssige udvikling fra investeringer og profit til den mest marginaliserede slum i byen i de ydre Medellín's bjerge med de nye inklusive socioøkonomiske og infrastrukturalle

relle interventionsstrategier. Den massive investering i intellektuel, økonomisk og social kapital i de fattigste zoner i byen findes ikke nogetsteds i verden i dag.

Mens det er vigtigt at anerkende, at den offentlige indsats iøjensfaldende mobilisering under Fajardo's fire-årige administration var afgørende for Medellín's paradigmeskifte, så er det også vigtigt at sætte disse resultater i sammenhæng med medborgertraditionen i Medellín, som er karakteriseret ved en historisk enighed om tvær-institutionel samarbejde. Der kan spores en grundstamme af aktører, der daterer sig tilbage til det tidlige 20. århundrede og som tjente som mæglere for byens forvaltning. Disse var optaget af de meningsfulde grænseflader mellem industrien og arbejderinteresser, hvad der affødte udviklingen af en progressiv syndikalistbevægelse, som frembragte innovative sociale boliger og en offentlig infrastruktur. Industriledere som for eksempel i 1920'erne, hvor Ricardo Olano etablerede enheder som Sociedad de Mejoras Publicas de Medellín (Medellín Offentlige Forsyningsværker), som effektivt udvidede en fælles forståelse i Medellín for offentlige arbejder ved at forbinde naturens systemer med de sociale rum og de kulturelle institutioner. Denne almindelige opmærksomhed var også åbenbar i andre dele af samfundet, som f.eks. hos plastikkunstneren Pedro Nel Gómez. Han udviklede i den samme periode en af de væsentligste visionsplaner for modernisering af Medellín, som var baseret på de kreative grænseflader mellem civilsamfundet og den politiske ledelse.

Mens denne almene interesse i Medellín notorisk blev afbrudt af år med vold med baggrund i narkotika, var der tråde af samfundsbevidsthed som vævede sig gennem denne tragiske periode, med fokus primært på emner som fred og mægling og, med en stræben mod den væbnede kamps ophør og en omstilling med sociale reformer. Corporación Región er eksemplarisk hvad angår inddragelse af lokalsamfundsgrupper gennem nye modeller for offentlig kommunikation med det formål at diskutere og debattere omstillingen til et pluralistisk, rettighedsbaseret, social-politisk og økonomisk demokrati. Denne model for konfliktmægling banede vej for de progressive politikker med at gennemføre en post-vold æra, som nåede sit højdepunkt under Fajardo's administration. Medellín Modellen viser, at progressive bymæssige reformer forudsætter en kultivering af nye samtaler om samfundet og, hvis muligt, genoplivning af udviklingslinjer indlejret i byens institutionelle hukommelse som et støttesystem for igangværende projekter.

Design af ledelsesformen

En af de væsentligste elementer i historien om Medellín's bytransformation i de senere år har været design af en ny model for en samarbejdende ledelse, som muliggør grænseoverskridende relationer på tværs af sektorer, og udvikler nye grænseflader mellem top-down institutioner og bottom-up lokalsamfunds dynamik. Da der i dag er behov for øjeblikkelige bymæssige aktioner for at imødegå de vedvarende bymæssige problemer (dvs. finansiel økonomisk udmarvning af infrastrukturen, det offentlige rum, boliger der er til at betale, miljømæssig udmarvning af naturen), så er der behov for at finde nye måder at forholde sig til en bypolitik på og til nye omsættelige processer, der kan designes så de er forbundet med de fælles offentlige visioner. Medellín modellen viser, at fremskridt i gennemførelsen af en bymæssig infrastruktur så den bliver inkluderende, kræver en transformation af selve byledelsens bureaukrati fra at være et uigennemskueligt, labryntisk system af ineffektivitet til at blive en fleksibel, meget

smidig, og inkluderende form for ledelse. En offentlig ledelse og styring som et gennemskueligt projekt som kommer rundt om alt.

Sådan transformerede Sergio Fajardo sit borgmesterkontor til et sandt bylaboratorium, der kunne designe nye former for ledelse samt levere et system, der indenfor nye mere intelligente former for urban intervention kunne blive testet og vedtaget. Denne proces begyndte med at konsolidere enkeltstående politikker og dagsordner. Man hidkaldte tidligere adskilte valgkredse og institutioner og man integrerede bystyrets færdigheder og ressourcer, universiteter, den almennyttige filantropi og lokalsamfund, i en fornyet fælles tilslutning til igangsættelse og handling. Det var en strategi som indebar en samtidighed i centralisering og decentralisering. Det var en ny model for ledelse som strategisk integrerede færdigheder og ressourcer alene for at redistribuere dem mere intelligent i forhold til steder med marginalisering. Fajardo's motto – "Lad os ikke bygge hvor stemmerne er, men hvor behovene er" afspejler ønsket om "at forbinde prikkerne", i tid og sted, og samtidig forkorte afstanden mellem enklaver af velstand og sektorer af fattigdom i byen. Her finder vi den mest dramatiske bekræftelse på en gennemsigtig offentlig ledelse og styring, som er en forudsætning for en ny form for en samarbejdende kommunal ledelse, udstyret med en evne til tvær-institutionelle relationer og fastholdende byens top-down og bottom-up dynamikker.

Medellín's bystyre blev et forum af den bedste urbane tænkning i byen, hvor man sammenbragte de lokale universiteter, som forskningsmotorer for at skabe nytænkning af bypolitikken. For at komme dertil hidkaldte Fajardo arkitekt og bydesigner Alejandro Echeverri som byens kurator. Han skulle skabe kanaler for vidensudveksling mellem designprofessionerne, universiteterne og byaktivisterne, og således fremme ideen om at samskabe byen. Det skulle ske ved at gøre designtænkning til en del af byudviklingen for byens ledelse og fremhæve en social urbanisme, som kunne forbinde grundsubstanten i Medellín's komplekse naturlandskab med det sociale rum og mobilitet. Det er indenfor den kommunale ramme, at de nye politiske og sociale processer vil blive virkeliggjort i et parløb med den urbane designs kriterier og den finansielle rammeprojekter. Nye former for ledelse på lokalt niveau og nye grænseflader mellem institutioner og offentligheden blev samtidigt inkorporeret på territoriets storskala og på bykvarterniveau. Dette gjorde det muligt at forbinde abstraktionen inden for den mere generelle planlægnings logik med hverdagens specifikke liv i lokalsamfundene.

Det at bringe design innovation ind i en kommunal tænkning, i den hensigt at koordinere og implementere nye urbane processer, kriterier og demonstrationsprocesser førte til, at den urbane designs rolle ekspanderede til at omfatte dels udvikling af systemer der muliggjorde samarbejde og etablering af rum for dialog om udvikling af en fælles forståelse og dels med et samarbejde, der kunne bidrage til at udvikle en institutionel tillid. Denne tilgang til kreativitet transformerede borgmesterens kontor til en motor for udvikling af ideer, som gav form til en lokalsamfunds-baseret bymæssig vision, hvorved de uformelle bosættelser blev transformeret til laboratorier for ledelse, socialøkonomisk udvikling og med muligheder for overførsel af viden mellem ledelse og lokalsamfund. De væsentligste centre for intervention var her processerne og arbejdsmetoderne, som gav nye værktøjer og procedurer for innovative opsøgende bestræbelser i lokalkvarterer i samarbejde med lokale organisationer. Dette skete ved at man

mobiliserede lokalsamfundsdeltagelse i en reformulering af et fremtidsbillede for det offentlige rum sammen med infrastruktur, mobilitet, planlægning af kvarterer og regional socioøkonomisk udvikling.

Processen indebar også et design af nye grænseflader på tværs af enkeltstående forvaltninger. Den kreative styring af tid og ressourcer og udviklingen af nye metoder for samarbejde og institutionelle krydsninger har formet grundlaget for Medellín modellen, indoptaget og affødt ny design og styringsstøtte internt i bystyret, så som Empresa de Diseño Urbano (EDU) og programmer som det Integrerede Urbane Projekt (Proyecto Urbano Integrado, eller PUI).

Endelig skal det nævnes, at et design af governance indebærer en omdirigering af det økonomiske flow. Mange mennesker undrer sig ofte over, hvordan Medellín har været i stand til at betale for en sådan omfattende urban intervention. Empresas Publicas de Medellín (Medellíns Offentlige Forsyningsværker) eller EPM, er en afgørende økonomisk drivkraft for disse resultater. Det er ikke tit vi finder en by, hvor det kommunale bystyre ejer telekommunikation, vand, og energiforsyninger og hvor 40% af udbyttet kommer tilbage til den offentlige infrastruktur. I USA, f.eks., ville dette simpelthen blive betegnet som socialisme! I Medellín, og stort set i hele Latinamerika, bliver EPM betragtet som en eksemplarisk model for en offentlig styring med private organisatoriske logikker hvad angår gennemsigthed, effektivitet og evnen til at sikre merværdi af en social ansvarlig bymæssig udvikling. Ultimativt repræsenterer Medellín's succeser i de senere år en radikal afslutning på top-down modeller for urban udvikling støttet af autokratiske ledelser, som i Kina og De forenede Emirater, og for gentrificeringen gennem hvilke private udviklingsselskaber har homogeniseret byer under banneret med "demokratisering af lykke" på tværs af Europa og USA. Et nyt design for lokale politiske processer og nye former for ledelse og deres rumlige og socioøkonomiske konsekvenser i byen, er i dag instrumenter for en gentænkning af global bæredygtighed.

Udøvelse af medborgerskab

Succesen for Medellín Modellen skyldes effektivitet, idet god tænkning og gode aktioner er blevet synkroniseret. Konstruktionen af en ny politik og et design af nye måder for ledelse og styring kunne følges op af en tilsvarende enighed om æstetik og ekspertise omkring den urbane og arkitektoniske designintervention. Forestillingen om infrastruktur som en fysisk manifestation, der kan være almindelig enighed om (central politisk ledelse) og – som et instrument for en transformering af det sociale – fremmer i dag en gentænkning af arkitektur og urbanisme, herunder visheden om at bygninger og rum indeholder et dannelseselement. Ligesom varer er mere end blot til at blive set på, således sammenfletter bygninger og programmer i sig selv en virkeliggørelse af en urban infrastruktur. Nogle af de væsentligste koncepter, der er udgået fra Medellín diagrammet, foreslår, at nye urbane interventioner - der aktiverer det eksisterende indholds kompleksitet - samtidigt mobiliserer alternativer med gradvis tilpasning i modsætning til tabula rasa-tilgange. De fremstår som problematiske nærområder, der udfordrer urbane og lokalområdets grænser som udgangspunkt for intervention, og som på varierende niveauer fungerer samtidigt.

Mens mange observatører udelukkende kunne se på Alejandro Echeverri's Parque Explora eller Felipe Mesa og Camilo Restrepo's Botanical Gardens som antydninger af blot dele af en samlet arkitektur, så bliver de meget sjældent forstået som

et relationelt urbant system, hvor der samarbejdes parterne imellem for at skabe et alment tilgængeligt byrum. I denne omstillingszone kan man finde en af de mest avancerede urbane trusler i Medellín modellen, som trænger ind i et marginaliseret lokalsamfund med kulturelle institutioner, offentlige rum og andre støttesystemer, der tilskynder til udvikling af lokal viden og økonomi. De Botaniske Haver er placeret i udkanten af byen mellem den velhavende ældre ydre del og det usikre Moravia nabokvarter, som tidligere indeholdt en uformel bosættelse med en stærk tradition for aktivisme. Der eksisterer her et krydspunkt af arkitektonisk og programmatisk interventioner, som bevæger sig fra det store til det små, sådan som de væver sig gennem kvarteret. Det hele indledes med Parque Explora, som er direkte forbundet med Metro systemet lige ved grænsen mellem disse urbane zoner for så at fortsætte til De Botaniske Haver og forbindelsen til Moravia Cultural Center, hvis kulturelle program foregår inden for lokalsamfundet – mere dybt vævet ind i den sociale virkelighed – og ender til sidst med Casa Amarilla, et mindre kulturelt mødested, hvis kunst og kulturprogram tilsammen er udviklet af det lokale samfund. Det sektoroverskridende ved dette specifikke lokale urbane system viser aftrykket af den offentlige infrastruktur, der er kommet til verden som et samlende system for at sikre socioøkonomisk inklusion, mellem objekter og åbne arealer, store og små bygninger, hvor grænsefladerne mellem enkeltdele er, hvad der betyder noget og ikke enkeltbygningernes egetudtryk.

Disse systemer for urbanisering bringer med sig en serie af omhyggelig orkestrering af relationerne mellem programmer og protokoller. Parque Explora, for eksempel, er ikke bare endnu et museum, men resultatet af en proces bistået og gjort mulig af Proantioquia, en non-profit del af erhvervssektoren i Antioquia, som samler en mangfoldighed af aktører på tværs af sektorer for at co-designe og vedtage socio-kulturelle programmer og økonomiske hjælpesystemer til at sikre lydhørhed og bæredygtig aktivitet på lang sigt. Ja, hver af Medellín's designede kulturelle rum er udstyret med en specifik programmering, som sikrer lang levetid og tilgængelighed, støttet af koalitioner af offentlige og private enheder, så som Cajas de Compensacion og kommunen.

Sergio Fajardo aktiverede, for eksempel, dette helt særlige område ved at designe en politik, der kan redefinere konventionelle orienteringer om offentlige rum på lokalsamfunds niveau. Kan offentlige rum uddanne? Hvis det berømte bibliotek i Medellín har fremprovokeret den grundlæggende kritik, at vores opfattelse af det offentlige rum er for abstrakt og neutral: dvs. at den naive tanke at hvis vi bare forskønner et rum eller en plads, så kan vi snildt sikre socialisation og inklusion. I stedet anførte han, at det fysiske offentlige rum må designes sammen med et design af socioøkonomiske og kulturelle protokoller, hvor man samtidig fører specifikke taktiske former ind i et abstrakt åbent rum, styret af strategiske sektoroverskridende koalitioner for over tid at sikre socioøkonomisk bæredygtighed. Hver park eller offentligt rum i denne by vil kunne være tilsluttet pædagogiske støttesystemer, som hybridiserer det sociale rum med viden. Det var den effektfulde melding, som bevægede diskussionen fra den offentlige infrastrukturens neutralitet til den urbane rets særegenhed: ved at hævde en radikal demokratisering af rummet, ved at skaffe adgang og udøve en konkret ret for en række historisk oversete offentligheder og lokalsamfund og ved at insistere på, at social retfærdighed i dag hviler på ikke blot ressourcer, men også på viden.

Dette er en af de væsentligste overleveringer fra Medellín Modellen: At have mobiliseret dialogisk, rumligt og ved sociale processer, som opbygger medborgerskab gennem kulturelle aktioner, og ved at have fremme selve medborgerskabet som en kreativ handling, som anerkender byens rum og dens institutionelle protokoller, mens en lokalsamfunds-baseret formidling af kultur, som forbinder en bypolitik med den brede folkelige deltagelse, fremmes. Etableringen af en offentlighed indebærer en demokratisering af kommunikationen gennem en visuel og kulturel erkendelse af dens område. Etableringen af en ny samfundsmæssig kultur, formidlet gennem kunst og uddannelse, blev de innovative værktøjer for nytænkning af en offentlig infrastruktur, og afslørede vigtigheden af tilgængelige mobilitetssystemer, som var det gondoler, som gav et flow af folk på tværs af disse steder og stationer muligt.

Ifølge Carlos Uribe og Jorge Blandon, kuratoren for Centro Cultural Moravia og Casa Amarilla, så er kunst et erkendelses-system som muliggør læsning af en kompleksitet, hvor man understøtter borgernes indbyrdes relationer og omsorg for geografien. At kuratere, er at vise omsorg og samtidig selv at følge processen. I Medellín kan enhver borger blive en kurator. Den ultimative overlevering af Medellín Modellen er at minde os alle om, at det samfundsmæssige rum ikke kan eksistere ud fra sig selv. Rummene må kurateres og plejes af en fælles imagination, hvor bygninger og protokoller mødes for at understøtte medborgerskab.

Mens disse succeser gør Medellín til en unique model hvad angår urbaniseringen i verden, så må vi ikke glemme at disse processer overhovedet ikke er "afsluttet". De må fortsættes med at være udviklende, raffinerende og opdelte, såvel som udvidet ud over én særlig kommune, for Antioquia udgør til dato den mest ulige region i hele Colombia. Kritisk refleksion over processerne kræver oversættelse og kontinuitet. Meget må fortsat gøres i omfordelingen af viden og ressourcer på tværs af storbyområder og regioner.

Medellíns Metamorfose: En Levende By

Af Jorge Pérez Jaramillo

I det yderlige nord i Sydamerika i en vidunderlig geografisk enklave ved Aburra floden - under Antioquia departementet in Colombia - ligger Medellín, placeret centralt ved foden af den nordøstlige del af Andes. En region, rig på vandressourcer, naturdiversitet, flora og fauna, der rummer en stor social og økonomisk dynamik og et stimulerende og inspirerende territorium for menneskelig udvikling.

I 1905 havde Medellín ifølge folkeoptællingen 59.815 indbyggere. Over de første 2/3 af det 20. århundrede gennemgik Medellín et signifikant boom, som havde baggrund i en blomstrende regional vækst med dyrkning af kaffe og ved minedrift af guld og andre metaller, hvad der gjorde området til en progressiv frontløber for hele nationen. Lige siden Medellín var en lille by har den været forbundet til den større verden gennem Antioquia jernbanen, som ligger på linjen fra Puerto Berrio og Magdalena floden til Berranquilla. Dette har dannet grobund for byens særlige sociale udvikling og dennes vigtige afspejling i kultur, politik og økonomisk liv.

Institutioner som Universidad de Antioquia (grundlagt 1803), Escuela Nacional de Minas (1887) og andre ungdomsuddannelser og universiteter med arkitektur, jura, samfundsvidenskab og tekniske fakulteter har skabt en akademisk tradition, som har dannet baggrund for byens urbane og territoriale udvikling.

Efter Le Corbusiers besøg i byen ved midten af det 20. århundrede formulerede arkitekterne Wiener og Sert - under ledelse af Selskabet for Offentlig Forskønnelse og borgmesterens kontor - et pilotprojekt vedr. regulering af Medellín. På det tidspunkt undergik Medellín et forsøg med innovativ byplanlægning, baseret på de mest avancerede ideer. Denne løftede den territoriale udvikling og definerede de strukturelle elementer, der skulle til for at udvikle byen. I planen lå en regulering, der etablerede en zoneinddeling og guidelines for kommunens udvikling af byen og Aburrá Valley omegnen. Det førte til dannelse af kommunens planlægningskontor, i dag kendt som det Administrative Departement for Planlægning.

Fra dette tidspunkt, hvor antallet af indbyggere i byen havde nået 358.189 og indtil de sene 1970'ere voksede Colombias urbane befolkning dramatisk. Byen voksede næsten ti gange, heraf en signifikant procentdel af befolkningen, som levede i fattigdom og urban eksklusion. I dag har byen rundet 2,5 millioner og hele den bymæssig bebyggede Aburrá Valley region er på omkring 3,5 millioner. Den økonomiske tilbagegang for fremstillings- og industrisektoren i løbet af 70'erne, som delvis skyldtes afskaffelsen af jernbanenetværket, som forbandt Medellín med Magdalena floden, havet og resten af verden, havde store sociale omkostninger. Byen gik ind i en vanskelig

periode med jobtab og forringelse af dens økonomiske base ledsaget af en høj uformel urbaniseringsproces, som havnede i et udskilt, indbyrdes polariseret og konfliktbefængt samfund med store indkomstforskelle.

I 1980'erne var Medellín i krise, ikke kun på grund af vold og narkotikakarteller, men også fordi byens økonomiske base var skæv i forhold til jobmuligheder og værdige levevilkår for størstedelen af dens befolkning. En hurtig urbanisering havde medført ekstrem fattigdom og eksklusion, og det politiske system skulle igennem en periode med dybe modsætninger og social mistrivsel.

Det var i denne sammenhæng, i 1995, efter ti års forberedelser, at Medellín Metro kom i drift - begyndelsen til Aburrá Valley Integrated Mass Transit System - som var udtryk for en fysisk, institutionel og en stort set altomfavnende offentlig transport i området, der sikrede faste priser og indebar sikkerhed, effektivitet og bæredygtighed for det eksisterende og fremtidige transportbehov for indbyggerne i Aburrá Valley. Metroen blev en af de mest udfordrende dele af samfundet. Som det største urbane infrastrukturelle projekt i byens historie, så det ud til at blive en planlægningskatastrofe både politisk, finansiel og teknisk og at afføde regional utilfredshed og ved at underminere borgernes tillid til deres ledere og institutioner.

På samme tid udviklede vores samfund - mangfoldigt som et samfund kan være - sine helt egne udfordringer, hvad angår lovløshed, narkotika-kartellernes uhæmmede vold, og krisen inden for det offentlige, og om det at regere eller styre i det hele taget. Som et svar iværksatte civilsamfundet en mangfoldig social mobilisering, som tillod ledere og institutionsrepræsentanter fra alle sektorer af samfundet at slå sig sammen. De viste sig parate til at reagere i form af en fælles proces i udarbejdelsen af et nyt projekt for byen, en ny vision om en udvikling, funderet i en inkluderende, fælles-ansvarliggørende, bredt baseret og med en indbygget demokratisk social dialog. De forskellige, langsigtede definerede prioriteringer for at mindske indkomstforskelle, genformulerede og fornyede byens institutioner og strukturer og lagde grundlaget for udviklingen af en proaktiv borgerorientering, som har styret sin egen udvikling.

Siden dengang har de strategiske politikker og processer vi udviklede, styrket byens væsentligste transformationer og fremskridt. Milepælprojekter fra 1980'erne og 1990'erne, som Presidential Council for Medellín - med dens centrale borgerliv (Citizen Life Nuclei) i det marginaliserede nabolik og dens Future Alternatives for Medellín fora - og 2015 Strategiplanen for Medellín og dens tilhørende region (formuleret

fra 1996 til 1998) blev suppleret med vedtagelsen af Regions strategiplanen i 1999. Ved dialog, konsensus, og langsigtede planlægningsprocesser, forholdt man sig til byens daglige realiteter og håndteringen af udviklingen af regionen.

Den Strategiske Plan for Medellín afførte udarbejdelse af et bredt-baseret, pluralistisk projekt - med kontinuitet og sammenhæng - i form af et samfund som, ud af dens dybe krise, udviste en stærk udvikling til fordel for et proaktivt medborgerskab med en dyb sans for demokratiske politiske aktioner og som et projekt for byen. Dens hovedpunkter er som følger:

Punkt 1

Medellín og det metropolitane område skal være et geografisk område som udvikler sig og fremstår som en by, der har basis i en anerkendelse af det menneskelige talent.

Punkt 2

Medellín og det metropolitane område skal være et epicenter for social og kulturel politik i Latinamerika.

Punkt 3

Den metropolitane by skal være decentraliseret, deltagerorienteret, og et internationalt center for harmonisk sameksistens.

Punkt 4

Medellín og det metropolitane område skal udvikles til et forsyningscenter for udviklet service til Andean regionen, til støtte for en ny industriel dynamik.

Punkt 5

En tilgængelig, indbydende og integreret metropolitane zone, med en miljømæssig kvalitet.

I midten af den første tredjedel af det 20. århundrede, blev der således opbygget en konsensus om beslutninger vedrørende de strategiske processer; et projekt for en by med en bred tidsramme; et fornyet kollektivt lederskab, og en kraftfuld kapacitet til at gennemføre aktioner på en institutionel basis, som skabte en progressiv udvikling af byens økonomiske struktur og af regionen. I overensstemmelse med denne plan, har andre kommunale udviklingsplaner været formuleret og blevet strategiske mål under de skiftende bystyrelser. Den enestående byudvikling og hele essensen af det opnåede er derfor rodfæstet i en styrkelse af et samlende fællesskab. Medellín - en model for virkeliggørelse af resiliens, fairness, og innovation - har formået at forholde sig til byens problemer. Det er sket via et samarbejde mellem byens ledere og institutioner, og gennem en fælles ansvarlighed over for opbygningen af et byprojekt og ved fremvækst af den proaktive borger, som er bevidst om sine rettigheder og forpligtelser.

En kronologisk oversigt over Medellín's udviklingsplaner, der beskriver hovedelementer i dens udvikling, ser således ud:

1998 og til dato: et partiparticipatorisk samfund

I 1998 blev det første borgmestervalg gennemført ved et offentligt valg - en milesten i processen frem mod den partiparticipatoriske planlægning - hvor udviklingen forud var blevet genstand for offentlig debat. Det kommunale planlægningssystem blev etableret på et tidspunkt, hvor Territorial Planning Council - et overordnet borgervendt organ - blev etableret, og hvor en procedure blev etableret, som havde til formål at udvikle kommunale udviklingsplaner, der skulle understøtte politikken gennem hver enkelt efterfølgende periode for bystyret. Til

det formål blev der skabt en alliance mellem styret, akademikere og den sociale sektor om et fælles mål: opbygningen og styrkelse af byens sociale kapital og en enighed om en pagt for byen og for hele planlægningen og tilrettelæggelsen af byens geografiske område. Administrationen accepterede udfordringen ved at støtte planlægningens strategiske indretning helt fra de lokale bykvarterer, comunas, og corregimientos med lokale udviklingsplaner og senere med de partiparticipatoriske budgetter, som udgjorde 5% af de samlede offentlige udgifter.

Borgmester Federico Gutiérrez, Medellín.

1998-2000: For et mere humant Medellín

Denne plan anerkender globaliseringen som en kæmpe udfordring for den urbane politik-udvikling og udgør samtidigt "a window of opportunities" for udvikling af et nyt system for økonomiske relationer, med henblik på at skulle konkurrere i en verden, hvor byer har opnået en mere og mere central rolle. Planen skulle også søge at afbøde effekterne af en marginalisering af ekskluderede grupper, som globaliseringen har en tendens til at bringe i sit kølvand, ved at opmuntre til borgerdeltagelse i en proces, hvor der skulle foretages en prioritering af de offentlige investeringer og en genetablering af de store byrum der var i tilbagegang. Alt sammen med henblik på at forny det offentlige byrum gennem en etablering af nye pladser for menneskemøder. En arv fra dette stadi af udviklingen er Ciudad Botero projektet, med renoveringen af Museo de Antioquia, Plaza de las Esculturas og Parque de los Pies Descalzados of the EPM, som så kunne blive kulturel retningsgivende, hvad angår den æstetiske standard for byens rum. En anden vigtig udvikling var udarbejdelsen af den første territoriale udviklingsplan.

2001-2003: Konkurrencebyen Medellín

Denne plan blev struktureret ud fra tre strategiske hensyn: en revolution af borgerkulturen, konkurrencevilkår for byens erhvervsliv og Public Space First. Den indeholdt ønsket om en retfærdig by med stor lighed i økonomisk henseende, med anstændige jobs, en blomstrende by med offentlige byrum til liv og fællesskaber, en erhvervsvenlig by med en borgerkultur, hvor folk kan være lykkelige og hvor embedsværket kan se deres drømme virkeliggjort. Byprojekterne inkluderede Parque de los Deseos, Parque de las Luces, EPM Thematic Library (tidligere Plaza de Cisneros), og Santo Domingo Metrocable. Processen introducerede begreber om langsigtet vision og planlægning for byen som et grundlag for offentlig politik.

Offentlige og private aktører, der var tilhængere af borgerinitiativer, fortsatte med at fremlægge alternativer til formuleringen af et fælles projekt, der omhandlede det centrale punkt om mennesker og deres velvære. Byen arbejdede for at vinde folks tillid til det politiske system gennem en styringsmodel med fokus på at skabe et bæredygtigt, inkluderende Medellín, med muligheder for alle og, som kunne tjene som et offentligt politisk laboratorium, idet man gjorde et offentligt engagement og kravet om gennemsækelighed og god ledelse til en fælles sag.

Denne model har været implementeret af tre bystyrelser mellem 2004 og 2014 og har udgjort en syntese af en borgerrettet og en fælles handling, formuleret gennem det sidste tiår af det 20. århundrede. I den samme fællesskabsånd - omend med visse politiske forskelle og nuancer, og med et udvidet krav om demokratisk indhold - blev de følgende tre planer formuleret:

2004-2007, Medellín: Fuld borgeropbakning

Planen fastslår, at de fundamentale rettigheder og opfyldelsen af en række basis behov udgør kernen i en sammenhængende menneskelig udvikling. At arbejde med ledelse med henblik på at løse nogle sociale programmer, nødvendigvis vil indebære, at gennemsækeligheden understøttes sammen med kvalitet i den offentlige administration, social inklusion, og en mangfoldighed af muligheder for befolkningen i den mere sårbare sektor.

Planen er struktureret om fem temaer: (1) ledelse, et deltagende Medellín, (2) det sociale og inklusive Medellín, (3) Medellín – et rum for borgerlig sameksistens, (4) det produktive, erhvervsvenlige og understøttende Medellín og (5) Medellín - integreret med regionen og verden. Ved borgerdeltagelse, under sloganet "Medellín la más educada" (Medellín, den mest uddannede), og i overensstemmelse med det samlede og integrerede projekt, inkluderede planen rehabiliteringen af Cerro de Moravia (tidligere byens losseplads), renoveringen af Botanical Gardens og Parque Explora, et netværk af biblioteker og nye skoler, og den vestlige Metrotovbane sammen med andre projekter.

2008 og 2011: Medellín: Understøttende og erhvervsvenlig

Planen søger at udvikle helhedsorienteret menneskelig udvikling gennem en serie konkrete tiltag, i en vedvarende bestræbelse på at udvide folks muligheder og forbedre deres færdigheder, idet man samtidig anerkender deres forskellige interesser og behov ved at fokusere på de gældende handlinger. Planens strategiske grundlag er et understøttende, socialt lige Medellín, økonomisk udvikling og innovation og bosætning og miljø for befolkningen. Dets fremragende projekter

inkluderer infrastrukturen for sporten under 2010 South America Games, de rullende trapper, "Good Start" programmet, strukturering og ledelse af de nye Ayacucho sporvogne og to Metro tovbaner.

2012-2015. Medellín: Et hjem for livet

Borgerinitiativernes succes gennem de seneste år har resulteret i virkeliggørelsen af et samfund på vej mod liv og menneskelig udvikling gennem offentlige politikker og byplanlægning, som søger at fremme social inklusion med lighed, byrum, infrastruktur og en arkitektur, som fremmer retten til byen og en tilbagevenden til et offentligt liv, harmonisk sameksistens og en civil kultur. Denne plan har fokus på liv som den højeste værdi og mål.

I en by som har overvundet så mange - historisk set - problemer og gennemført så mange positive delpolitikker, videreudvikles planen, politikkerne om egenudvikling og liv styrkes og fornys, gennem handlinger, der er struktureret rundt om følgende fire akser:

Rettigheder og færdigheder:

At orientere sig mod handlingsplaner og strategier, der skal sikre fremskridt for en integreret menneskelig udvikling, og at fokusere på sociale uligheder og udviklingsspørgsmål, for at korrigere for praktikker, som udgør en hindring for folks velbefindende og udvikling af byens geografiske område.

Gruppedifferentiering:

At anerkende diversiteten i byens befolkning, med dens forskellighed hvad angår biologi, etnicitet, kultur og sociale betingelser blandt folk i alle aldre.

Ligestilling mellem kønnene:

Ret og evner hos både kvinder og mænd til at nyde sociale goder og de muligheder, ressourcer og belønninger, der er udviklet af byen.

En systematisk vision om udvikling af by-land territoriet:

At overvinde det ulighedsskabende i det geografiske område er målet for planlægningsprocesserne, aftaler og alliancer, som søger innovative alternativer til byens erhvervmæssige bidrag, set i en regional, national og international sammenhæng.

De strategiske punkter i programmet er: en by der respekterer, værdsætter og beskytter liv; prioritering af samfund og byledelse; konkurrenceevne med fremme af økonomisk udvikling; et bæredygtigt, velordnet, lighedsskabende og inkluderende område; og retssikkerhed, legitimitet, og institutionelle strukturer, der understøtter liv og lighed.

De forestående projekter i denne plan inkluderer Parque del Rio, som vil ændre floden markant fra at være byperiferien, og en grænse til at være en park som er udstyret med vand og liv, og som vil integrere byen og medføre en markant byfornyelse ved floden, en zone med et enormt potentiale for en udvikling af det sammenhængende bymæssige projekt, og Metropolitan Green Belt og Medellín Beltway park, som definerer forholdet mellem byplanlægning og naturen. Et område med en begrænset vækst, og naturfredning af den oprindelige natur og de øvre dele af bjergene og et naturligt supplement til en bystruktur, der er i samklang med vandløb og Aburrá Valley.

Når der skal følges op på den bæredygtige transportinfrastruktur, så fremmer planen også Ayacucho sporvognene, Carrera

80, og de nye Metrotovbane linjer, mens den på samme tid udvikler det nye rekreative og kulturelle foretagende kendt som Articulated Life Units, som er akvædukttanke omdannet til offentlige parker.

Endelig, så blev 2027 Territorial Ordering Plan udviklet, så den fornyede det kommunale planlægningssystem, forestod aktiviteter som "Life and Equity Days" og lokale udviklingsplaner, der havde til formål at øge borgerinddragelsen.

At virkeliggøre Medellín som "et hjem for livet" er at se et borgerinkluderende samfund og god ledelse kombineret med institutionelle strukturer, der søger egenkraft som et højere mål for politisk og social rationalitet. Et mål som er baseret på harmonisk sameksistens og inkluderende offentlige politikker og klare spilleregler, som understøtter borgernes tillid og et engagement i fremtiden.

Vores vej går gennem store resultater og mange udfordringer. Medellín repræsenterer et bemærkelsesværdige samfundsfremskridt, som er virkeliggjort ud af dens krise og som har givet anledning til at bygge broer og overkomme vanskeligheder, udvise en resiliens som vidner om den sociale kapitals evne til at overvinde modgang. Medellín demonstrerer udholdenhed over for livet. Den er en by, som søger nye rum for dens indbyggere.

I anerkendelse af denne proces som en permanent transformationproces blev vores by valgt som vært for den 7. UN-HABITAT World Urban Forum, som blev afholdt i april 2014 under titlen Urban Equity in Development: Cities for Life. Dette forum vil danne ramme om en global refleksion over byens fremtid og samfundet. Forummet er en anledning til at lære og samarbejde: en lejlighed til at gøre status og forklare erfaringer som vores og til at fremme en byvirkelighed med harmonisk sameksistens, social inklusion og liv.

Vi stræber efter at udvikle os som en intelligent, menneskelig og inkluderende by, en by for livet, som er integreret i verden. Vi ønsker at lette udvekslingen af erfaringer og forbedre den kollektive viden blandt byerne og deres indbyggere, med henblik på at fremme design og udvikling af bosætningspolitik.

Kort rapport fra Den 4. Internationale UNESCO-konference om "Lærende byer" i Medellín 1.- 3. oktober 2019.

Tema: Inklusion – et princip for livslang læring og lærende byer.

Af Niels Johan Juhl-Nielsen

Hvordan italesætte og begrebsliggøre og rammesætte spørgsmålet om inklusion? Inklusion, til forskel fra integration og assimilation.

Værtsbyen har gennem de sidste tredive år gennemgået en markant udvikling væk fra kriminalitet, mange mord, kriminelle narko-karteller og en hel lovstridig kultur til en tilstand, hvor problemerne i dag håndteres. Byens erfaringer dannede bagtæppe for den 4. Internationale UNESCO-konference om "Learning Cities". - Colombia er mere end 30 gange geografisk så stor som Danmark. Medellín har 2,5 millioner indbyggere (2017).

Centralt på konferencen var en præsentation af en udviklings-metodologi, der omfatter (1) en politisk hensigtserklæring eller målsætning på lokalt plan, (2) en identifikation af de governance-strukturer, der skal understøtte politikken på det lokale plan og (3) monitorerende mekanismer med opfølgning og progression for den lærende by.

Førstedagen var koncentreret om ovennævnte tre områder.

Inden for denne konceptualisering gennemførtes tre tematiske fora - hver med tre bidrag – på konferencens andendag, omhandlende:

1. (a) Grøn omstilling og med et særligt fokus på sundhed (b) beskæftigelse og entreprenørskab samt **(c) planlægning og ledelse.**
2. (a) Mennesker i udsatte områder, (b) handikappede samt **(c) andre grupper, herunder ældre og indsatte**
3. (a) unge i risiko, **(b) flygtninge og migranter** samt (c) de digitalt ekskluderede.

Jeg deltog i de fremhævede temagrupper.

Konferencen afsluttedes på tredjedagen med en ekskursion, hvor deltagerne besøgte nogle af byens omstillingsinitiativer, først og fremmest Comuna13 eller District13.

Ovennævnte format for gennemførelse af "Learning Cities"-konferencen i Medellín følger i øvrigt modellen fra tidligere konferencer.

Rapporter vedrørende UNESCO's Medellín-konference:

Oplægget til Medellín-konferencen med fokus på inklusion: <http://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/unesco-conference-learning-cities-focus-inclusion>

Vindere af UNESCO Learning Cities Award 2019

<http://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/cities-inclusion-winners-unesco-learning-city-award-2019>

Mere om vinderne:

https://uil.unesco.org/sites/default/files/doc/lifelong-learning/cities/4th-conference/learning_cities_award_2019.pdf

UNESCO Learning cities boost inclusion in Medellín:

<https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/unesco-learning-cities-boost-inclusion>

Medellín manifesto:

http://uil.unesco.org/system/files/iclc2019_Medellinmanifesto_final.pdf

Noter fra konferencen:

I sin indledende tale på konferencen gjorde borgmester Federico Gutiérrez, Medellín, opmærksom på den betydning uddannelse og biblioteker har haft for afkriminaliseringen af specielt visse bydele i Medellín fra 1990.

I dag er det en del af byens koncept (DNA), at have biblioteker som lokale kulturcentre, hvor befolkningen i et offentligt rum kan mødes på tværs. Kulturcentre bliver centre for inklusion. Herved sker også en transformation af begrebet læring, hvor kulturcentre bliver "community centre", centre i lokalsamfundet. Fokus er dog – set i et udviklingsperspektiv - på beskæftigelse under en eller anden form.

Uden - over en bred front - at sætte ind med uddannelse i dens forskellige aspekter (formel, uformel, community centre) havde det ikke været muligt at sætte ind med en positiv udvikling for Medellín, udtalte borgmesteren.

"Cities are the new countries"

Forenede Nationer, hvor nationerne er tiltænkt tilsammen at skulle varetage de fælles udfordringer, har med klimatruslen i form af global opvarmning, fald i biodiversitet og i det hele taget truslerne mod sammenhængskraften, hidtil ikke vist sig i stand til at matche udfordringerne.

Byerne og deres internationale organisationer, søger nu at varetage den opgave.

Byen udgør et læringsrum for såvel de formelle som de uformelle kompetencer. I det fællesskab – med mange forskellige aktører - er det muligt som et led i "lifelong learning" at understøtte bestræbelserne på en inklusion i samfundet.

Men samtidigt må udviklingsmiljøet være gennemstrømmet af visioner om, hvad den gode by er for noget. Over for "den fjerde industrielle revolution" fremtidsbilleder er det vigtigt, at mennesket ikke udliciterer sin demokratiske beslutningsret til maskinen. Medellín viser værdien af det lokale tilknytnings-

forhold samtidig med at den trafikale infrastruktur gør byen til en helhed.

Med samfundets integration af kunstig intelligens kan det forudses, at mange vil miste jobs. Skal vi undgå ”deep social gaps” må samfundet stå klar med uddannelsestilbud, f.eks. med henblik på at understøtte omstillingen til bæredygtighed og resiliens med jobs inden for vedvarende energi mv.

Inklusion

Ved kriminalitet og lovbrud bliver fængselsstraffen ofte betonet som værende det væsentlige - over uddannelse og en tilbagevenden til samfundet. Det var – måske ikke særlig overraskende – resultat af et forskningsprojekt i Canada. Der blev givet eksempler på, hvad uddannelse i forbindelse med et fængselsophold kan føre til – og også hvad det fører til, hvis man helt forsømmer at bistå med uddannelse i den forbindelse. Yderligere blev det skildret, hvor vanskeligt det er at få bevillinger til forskning på området.

Fra Setubal, en kommune syd for Lisabon, blev fortalt hvorledes et lokalområde havde følt sig overset af kommunen og hvorledes borgerne havde organiseret sig og fået stemme og hvad det havde betydet for ikke blot sammenholdet i lokalområdet, men for udviklingen i hele området. – Et eksempel på den mere uformelle del af ”lifelong learning”.

Fra Chengdu (Kina), en by med godt 4 millioner, blev berettet om den store gruppe af ældre medborgere, som lever livet marginalt i forhold til samfundet og som i de kommende år vil udgøre en endnu større andel af den samlede kinesiske befolkning. Med den noget materialistiske indstilling kineserne har til tilværelsen blev det tydeligt, at det i Kina betragtes som en stor samfundsbyrde at have mange ældre mennesker, der står uden for arbejdslivet. Her bidrog jeg med et indlæg om ældre medborgeres mulige bidrag til samfundsudviklingen, hvad der indbragte mig et tøjdyr fra panda-byen Chengdu.

På en workshop på konferencen om ekskluderede befolkningsgrupper gjorde jeg opmærksom på lejernes situation i vore større byer verden over. Her opkøber pensionsfonde og

kapitalfonde i disse år boligejendomme og foretager renoveringer (ofte fup-) med den konsekvens, at huslejerne stiger, så budgettet ikke længere muliggør for almindelige mennesker med gennemsnitlige indtægter at bo i byen. Der blev henvist til såvel filmen ”The Push” som til ”The Shift”, en ny verdensomspændende bevægelse, som ønsker at insistere på virkeliggørelsen af den grundlæggende menneskeret til en bolig.

”Lifelong learning” og omstilling

UNESCO publicerede i 2014 ”Roadmap for education for Sustainable development”. Heri blev det understreget at en grundlæggende indsigt i den systemiske krise er en forudsætning for, at samfundet kan mobilisere tilstrækkelig motivationskraft til den nødvendige omstilling. Uddannelse og forskning skal med et nyt udgangspunkt orientere samfundet mod en ny, anderledes udvikling. I UNESCO regi er udarbejdet dokumentet ”New Urban Agenda” (2016) og igangsat initiativet ”Learning Cities” under ”Lifelong Learning”.

Byerne, der er organiseret i C40 (herunder København) orienterer sig mod en reduktion af CO₂ med baggrund i IPCC og Paris-aftalen. Og byerne i ICLEI (Malmø er værtsby for ICLEI’s verdenskonferens i april 2021) fokuserer primært på en omstilling til bæredygtighed og resiliens for lokale og regionale myndigheder. Således bliver ”lifelong learning” også et spørgsmål om at lære og praktisere bæredygtighed og resiliens.

Entreprenørskab

Når man betragter den udvikling Medellín har været igennem siden 1990’erne frem til 2019, hvor Medellín var vært for en UNESCO-konference med fokus på inklusion, så går det op for én, hvor bredt et begreb entreprenørskab og mere specifikt socialt entreprenørskab udgør. Mange initiativer i de sidste 30 år – fra udvikling af den trafikale infrastruktur til initiativer for unge mennesker på bibliotekerne – har været sat i søen med det formål at skabe en by, eller et lokalsamfund eller bosættelser, der er inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige (FN’s Verdensmål 11).

”Tænk globalt, handl lokalt”.

Note: Medellín er administrativt opdelt i 16 distrikter og tre landsbyer. District13 eller Comuna13 – som udgør ét af distrikterne - består af 19 områdekvarterer med i alt 150.000 indbyggere. Mellem 1998 og 2002 omkom 3400 i området, mens mere end 300 ”forsvandt”. Bebyggelserne er et udslag af ureguleret indvandring og bosættelse. Som led i inklusionsarbejdet færdiggjordes i 2011 rullende trapper og reducerede derved varigheden af tilbagelæggelsen af 350 trappetrin betragteligt – som har fremmet mobiliteten. - Barcelona har for Medellín udgjort den væsentligste inspirationskraft i omstillingsarbejdet.

